

самостійної роботи; врахування індивідуальних особливостей студентів під час визначення завдань.

Самостійна робота студентів сприяє формуванню самостійності, ініціативності, дисциплінованості, точності, почуття відповідальності, необхідних майбутньому фахівцю у навчанні й фаховій діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение. К.: Вища школа, 1990. 248с.
2. Швед М. Самостійна робота студентів: навч.-метод. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 205с.

Дар'я ЯКУБЕНКО,

студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **Ірина БАРБАШОВА,**

д-р. пед. н., доцент (БДПУ)

ФОРМУВАННЯ АВТОНОМНОСТІ СТУДЕНТІВ У НАВЧАННІ ДИДАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах інтенсивної глобалізації та мобільності особливого ціннісно-аксіологічного значення набуває явище автономії суб'єктів діяльності, адже на сучасному етапі студентові важливо не лише передати конкретний набір знань, умінь і навичок, а й навчити його бути здатним швидко та самостійно здобувати нові знання, критично їх осмислювати. На основі характеристики феномена автономності в наукових працях (Л. ЖУРАВСЬКА [1], Р. ПОПОВ [2], О. ЧЕХРАТОВА [3] та ін.) встановлено, що *автономність у навчанні дидактики* – це здатність студента свідомо здійснювати навчальну діяльність, спрямовану на засвоєння змісту дидактичної галузі знань, рефлексувати й оцінювати цю діяльність, приймати на себе відповідальність за її процес і продукт як результат самовизначення і саморозвитку.

Автономність студента в навчанні дидактики передбачає: зменшення залежності від пасивних форм пізнання, виявлення внутрішньої незалежності особистості від непостійного або короткочасного впливу з боку викладача, здатність приймати самостійні рішення та діяти у відповідності до вимог навчальної програми. *Студент як автономна особистість* – це суб'єкт освітнього процесу, спроможний усвідомлювати власні потреби, інтереси і задовольняти їх завдяки вільному вибору методів, форм і засобів навчання, які є ефективними для опанування необхідних базових і додаткових знань із дидактики як навчальної дисципліни.

Методологічною основою формування автономності студентів у навчанні дидактики є компетентній підхід. Вихідними позиціями для цього слугує усвідомлення сутності категорій компетентнісного підходу, компетентності й компетенції. *Компетентнісний підхід* розглядаємо як підхід до визначення результатів навчання, що базується на їх описі в термінах компетентностей; *компетентність* – як динамічну комбінацію

знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально -етичних цінностей, що визначають здатність особи успішно здійснювати професійну й подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти; *компетенцію* – як надані особі повноваження (наприклад, нормативно-правовим актом), коло її прав і обов'язків.

Важливою умовою розвитку автономності студентів у навчанні дидактики є *інтеграція освітньої та самоосвітньої діяльності*. Освітню діяльність студента закладу вищої освіти трактуємо як комплекс взаємопов'язаних діяльностей студента, що охоплює навчальну (аудиторну й позааудиторну, індивідуальну, групову, колективну) та самостійну навчальну діяльність, які виконуються відповідно до навчального плану і програми, можуть ініціюватися ззовні (викладачем, однокласниками) або бути наслідком дії внутрішніх потреб, мотивів. Самоосвіту визначаємо як діяльність, здійснювану суб'єктами в певному освітньому напрямі, зокрема дидактичному; як пізнавальну діяльність, керовану самою особистістю; як здобуття систематизованих знань у дидактичній галузі науки. Інтеграцію освітньої й самоосвітньої діяльності студентів у навчанні дидактики складають чотири складники: 1) інтеграція змісту навчання; 2) інтеграція форм освітньої та самоосвітньої діяльності; 3) інтеграція методів освітньої та самоосвітньої діяльності студентів; 4) інтеграція індивідуально-психологічних властивостей студента (студентів) і викладача (викладачів).

Теоретична модель системи розвитку автономності студентів у навчанні дидактики в умовах інтеграції освітньої й самоосвітньої діяльності являє собою описову характеристику, що розробляється на засадах компетентнісного методологічного підходу, ураховує закономірності формування автономності як особистісної якості майбутнього фахівця, містить *цільовий, змістовий, діяльнісний, рефлексивно-корегувальний і моніторинговий* структурні компоненти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Журавська Л. Функціональна модель самокерованого автономного навчання студентів. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*: зб. наук. пр./Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України; редкол.: В. Радкевич (голов. ред.) та ін. Київ: Полісся, 2018. Вип. 17. С. 51–57.
2. Попов Р. А. Теоретико-методологічні засади розвитку автономності студентів в освітньому процесі вищого навчального закладу: автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.09. Тернопіль, 2019. 37 с.
3. Чехратова О. А. Самооцінювання навчальних досягнень студентів – майбутніх викладачів в умовах навчальної автономії. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2019. Вип. 12. Т. 2. С. 194–198.